

De beesten in opstand

Gezien: *The walk* van Irma Firma, op zaterdag 26 januari in de Beurschouwburg.

Brusselaars Gosie Vervloessem, Ann Van de Vyvere en Nico Boon van het collectief Irma Firma deden in augustus vorig jaar een poging om in het gezelschap van vijf boerderijdieren (in alfabetische volgorde: ezel, hond, kip, koe, schaap) een wandeling te maken van de Kemmelberg in West-Vlaanderen tot de kust in De Panne, zo'n 85 kilometer verderop.

De drie zijn zelfverklaarde stadsmensen, die sinds het overlijden van de cavia uit hun jeugd zowat alle voeling met de dierenwereld hebben verloren. Dat contact trachtten ze middels deze tocht enigszins te herstellen. Ze wilden ook nagaan wat er "in *dezen tijd*" nog mogelijk is aan interactie tussen mens en dier, en kijken wat het oplevert om als hedendaagse nomaden kuddegewijs en gemeentegrensoverschrijdend op stap te gaan. Als tegenprestatie zouden de dieren – die geen vragende partij waren voor dit al te menselijke toenaderingsvoorstel – voor de eerste keer in hun leven de zee mogen aanschouwen. Al ging het dan om de Noordzee, dat is toch iets wat je later met enig geblaat aan het nageslacht kunt vertellen.

Irma Firma verdient voor dit idee alvast een originaliteitsprijs. Er zijn performanceartiesten zat die met bedenkelijker concepten proberen weg te komen. Bovendien maakte Irma Firma zich er niet van af met

een weblog of een video-installatie. Ze kwamen zich in de Beurschouwburg in eigen persoon en in alle eerlijkheid verantwoorden voor hun daden – al riskeren de fundi's onder de dierenliefhebbers er daarvan toch een aantal te kwalificeren als onverantwoord.

Niet dat Irma Firma zelf vooraf ook niet enige scepsis aan de dag had gelegd. In de filmpjes die ze voor hun *walk on the wild side* hadden opgenomen, weersprak een vlaag van inzicht nu en dan de gecultiveerde naïviteit die ze zo meteen in de West-Vlaamse polders op de proef zouden gaan stellen. Tussen enkele gewaagde hypothesen over innige vriendschapsbanden en geknuffel sijpelde ook wat twijfel door: "Waar ik een beetje schrik voor heb," liet Vervloessem zich ontvallen, "is dat die beesten het uiteindelijk zullen overnemen. Dat ze in opstand komen omdat wij hen gebruiken voor... ja, waarvoor eigenlijk?" De genialiteit van het hele plan moest inderdaad nog effe blijken in de glorieuze uitvoering ervan, en dat was toen nog de onbekende factor.

Voor de start bleken er al een aantal wetten en praktische bezwaren in de weg te staan. Zo'n koe moest bijvoorbeeld niet alleen gekocht worden, maar ook over een identiteitskaart en een stuk grond beschikken. Om met de dieren te kunnen rondtrekken, moest vervolgens toestemming gevraagd worden aan de overheden van te doorkuisen gemeenten als Watou en Haringe. Enzovoort. Maar overweegt u toch even of deze

© Irma Firma

administratieve ontmoediging hier niet op haar plaats was. Het reisverslag van Irma Firma maakte immers nauwelijks van iets anders melding dan van horden en hindernissen, en de beesten kwamen inderdaad in opstand. Op dag 1 al ging de kip aan de kant omdat een lineair traject niets voor haar was, en ze niet optimaal onderscheidbaar was van de aanwezige kippen langs het parcours. Op dag 2 bleek de hond een discushernia te hebben. Op dag 3 weigerde de ezel nog steeds bagage te dragen, zodat de drie mensen kinderen werden gedegradeerd tot lastdier. En van dag 1 tot dag 6 laste de vijfhonderd kilo zware koe te pas en te onpas urenlange rustpauzes in, die het ene uurschema na het andere naar de prullenmand verwezen. Uiteindelijk haalden alleen de hond, de ezel en het schaap de kust- en finislijn, en dan mocht de hond na een persoonlijke crisis van een van de menselijke deelnemers nog een eindje mee met de taxi. Maar goed, zo was het u en mij wellicht ook vergaan als die rare kwieten van Irma Firma zich niet vrij-

MIJN GEDACHT

willing kandidaat hadden gesteld voor dit urgente experiment. Nu mochten wij in de loop van de voorstelling vrij regelmatig hartelijk lachen met de beeld- en dagboekfragmenten van de ongelukkigen, zonder zelf die kip te hebben moeten offeren of de hand aan die luie koe te hebben moeten slaan. De enige vraag die dan nog gesteld dient te worden, is of dit alles artistiek iets heeft opgeleverd.

En dan hoort u ons toch mekkeren. Vormelijk hield *The walk* het midden tussen een spreekbeurt, een PowerPoint-presentatie en een poging tot stand-up comedy. Onder de noemer theater konden we het, door de semi-improvisatorische, semi-amateuristische aanpak, niet plaatsen. Ondanks de zelfrelativerende charme van de uitwerking die het geheel wel aanvaardbaar (en voor wie bereid was op de golfengte van het aparte trio af te stemmen: zelfs genietbaar) maakte. Inhoudelijk waren de bespiegelingen over de erogene zones van een koe, de projectie van menselijke gevoelens op zo'n beest, de voors en tegens van kuddegedrag, of de wenselijkheid van de dierlijke bijdrage aan dit project, ook net te mager om echt tot nadenken te stemmen.

Theater maken met groter T is natuurlijk geen wettelijke verplichting, maar met wat meer ambitie en dramaturgisch vernuft had deze kruistocht in boerenkiel een belangwekkender testament kunnen opleveren.

Michaël Bellon